

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie

Verzamelbesluit Omgevingswet IenW milieu 2025

(Internetconsultatie van 29 januari tot en met 4 maart 2024)

In het kort

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt via een verzamelbesluit wijzigingen voor in:

- de vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) onder de Omgevingswet, in het Asbest-verwijderings-besluit 2005',
- het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer en
- het Besluit veiligheidsregio's.

Het betreft onder andere:

- regels voor stookinstallaties die waterstof gebruiken als brandstof,
- emissie(metingen) van asfaltcentrales,
- stofemissies van puinbrekers,
- monitoring en sanering inzake geluid en toezicht op asbestverwijdering en externe veiligheid (gifwolkaandachtsgebied).

Wat is het doel van het Besluit?

Doelen van de Omgevingswet zijn duurzame ontwikkeling, de woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu (een veilige en gezonde leefomgeving) veiligstellen. Door het verwerken van bestuurlijke afspraken, nieuwste inzichten en technische ontwikkelingen in bovengenoemde Besluiten kunnen deze doelen beter worden bereikt.

Voor wie is dit belangrijk?

- Burgers,
- Bedrijven,
- Overheden.

Wat zijn de gevolgen?

Lastendruk

Een aantal wijzigingen zullen leiden tot minder lasten voor bedrijven. De nalevingskosten voor middelgrote stookinstallaties die waterstof verbranden zullen afnemen door het wegvallen van de vergunningplicht. Bij stationaire puinbrekers dalen de kosten omdat er andere stofbestrijding wordt toegestaan dan gesloten bewerking. Andere wijzigingen zullen leiden tot een beperkte verhoging van lasten. Individuele bedrijven zullen bijvoorbeeld kosten moeten maken voor het laten uitvoeren van luchtmetingen of stofbestrijdingsmaatregelen.

Leefomgeving

De wijzigingen leiden ertoe dat de milieubelasting van diverse activiteiten zal afnemen. Het Verzamelbesluit vermindert de uitstoot van stikstofoxiden door het verbranden van waterstof in kleinere stookinstallaties. De stofemissies van mobiele puinbrekers zullen afnemen, met gunstige gezondheidseffecten voor direct omwonenden. Er zijn aanvullende meetverplichtingen geïntroduceerd voor giftige stoffen bij asfaltcentrales. Dit leidt tot een betere bescherming van omwonenden. De aanpassing van de geluidsaneringsnormen zal leiden tot een hogere bescherming van omwonenden langs wegen.

De reacties

Er kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal 34 reacties ingediend, hiervan zijn er 24 openbaar. Een indiener heeft meerdere reacties ingestuurd (weliswaar vanuit meerdere bedrijven), dit vertekent het beeld enigszins. Indieners zijn:

- Bedrijven en brancheorganisaties: ca 56% van de reacties;
- Milieuorganisaties, (belangenorganisaties, stichtingen e.d.): ca 24% van de reacties;
- Overheidsorganisaties: ca 12 % van de reacties;
- Particulieren: (ca 8 % van de reacties.

1. Algemeen beeld van de reacties

De toonaangevende reacties vallen vooral binnen de volgende thema's:

- Activiteiten leefomgeving,
- Kwaliteit leefomgeving,
- Bouwwerken leefomgeving,
- Besluit veiligheidsregio's.

De belangrijkste opmerkingen betreffen met name de volgende onderwerpen:

- Asfaltproductie: aangegeven wordt dat met de derde wijziging in korte tijd in de regelgeving wordt een onstabiel en onzeker ondernemingsklimaat gevormd en aanpassingen aan de asfaltcentrale zijn op deze korte termijn onhaalbaar;
- Milieu:
 - Omwonenden en onafhankelijke onderzoeks- en adviesraden worden niet als stakeholders (belanghebbenden) gezien;
 - Om inzicht te krijgen in de werking van asfaltcentrales is het verstandig continumonitoring voor te schrijven.
- BGE drempel: In het belang van de bescherming van de gezondheid tegen geluid dient te worden afgezien van een verhoging van de BGE-drempel naar 2.500 motorvoertuigen.

2. Hoofdpijnen van de inhoudelijke reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst, aan de hand van citaten uit individuele reacties. Deze reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

Besluit Activiteiten leefomgeving

Milieu

- Het blijkt dat nog steeds omwonenden en onafhankelijke onderzoeks- en adviesraden niet als stakeholders (belanghebbenden) worden gezien, en niet betrokken zijn bij de voorbereidingen van dit besluit;
- Niet de uitstoot van gevaarlijke stoffen wordt door de overheid gedefinieerd als het probleem, maar de onrust van omwonenden;
- Behalve de overzichtelijke kosten voor bijvoorbeeld metingen door bedrijven, zouden ook de maatschappelijke, menselijke en persoonlijke kosten van ziekte veroorzaakt door bedrijven berekend en meegeteld moeten worden;
- Met betrekking tot achtergrondvervuiling en cumulatie-effecten wordt verwezen naar het Schone Lucht Akkoord, in 2020 gesloten tussen Rijk, provincies en een steeds groter wordend aantal gemeenten;
- Het wordt wel een keer tijd dat er in deze tijd waarin het milieu de hoogste prioriteit krijgt ook iets aan het steeds groeiende gebruik van de houtstook door particulieren gaat gebeuren;
- Om inzicht te krijgen in de werking van asfaltcentrales is het gelet op het voorgaande verstandiger continumonitoring voor te schrijven;
- Met betrekking tot de staalbranche: de ambitie om tot een gezond leefmilieu te komen is ondergeschikt gemaakt aan wat economisch redelijk is, en wat economisch redelijk is bepaalt de staalbranche zelf met de zogeheten Best Beschikbare Technieken.

Asfaltbranche

- Met deze derde wijziging in korte tijd in de regelgeving wordt een onstabiel en onzeker ondernemingsklimaat gevormd en aanpassingen aan de asfaltcentrale zijn op deze korte termijn onhaalbaar;
- De aanpassingen die nodig zijn om te voldoen aan deze regelgeving zullen leiden tot een netto negatieve impact op het milieu;
- Het ontbreken van onderscheid m.b.t. gezondheidsrisico's in de verschillende zeer zorgwekkende stoffen in de groep PAK maakt dat de verbetering voor wat betreft gezondheid en milieu niet aantoonbaar inzichtelijk is;
- De sterk verlengde meetduur van de PAK- en benzeenmetingen is lastig realiseerbaar; het verzwaren van de eisen zal leiden tot geen of minder gebruik van asfaltgranulaat, hetgeen conflicteert met de landelijke verduurzamingsopgave;
- Het directe gevolg is dat de markt negatief beïnvloed wordt, omdat het aanbod niet kan voldoen aan de vraag en er geen evenwichtsmarktprijs mogelijk is, hetgeen resulteert in hogere maatschappelijke lasten.

- Met het opnemen van benzeen in paragraaf 4.7 van het Bal komt het controleregime en het rapport van de emissiemetingen en emissie relevante parameters te vervallen. Dit is niet wenselijk en bij deze het verzoek om de relevante teksten ook op te nemen in paragraaf 4.7.

Stookinstallaties

- Aanpassing van de nationale regelgeving is nodig voor de overgang van grote installaties (>400 kW) van aardgas naar waterstof. Er is nog niet voorzien in emissie-regelgeving voor bijstook dan wel 100% waterstof in een gasgestookte installatie, slechts industriegas met mengregeling;
- Er wordt een tweejaarlijkse inspectiefrequentie voorgesteld voor waterstof gestookte installaties. De vraag is of deze inspectiefrequentie gebaseerd is op een objectieve risicoanalyse.

Ammoniak

- De naleving van de substantieel verlaagde grenswaarden voor met name ammoniak binnen de in het Bal voorziene termijn van vier jaar vormden al een aanzienlijke uitdaging, nu voorziet het Verzamelbesluit nog in een verkorting van deze termijn. Dit maakt de opgave onuitvoerbaar en gaat daarmee ten koste van de effectiviteit van de desbetreffende bepalingen in het Bal;
- De wijzigingen die in het Verzamelbesluit worden voorgesteld hebben potentieel significante effecten op de operationele bedrijfsvoering op productielocaties.

Besluit Kwaliteit leefomgeving

Verkeer/BGE drempel

- Een projectbesluit van de Omgevingswet kan gelden als verkeersbesluit en daarmee kan de besluitvormende bevoegdheid ter zake overgaan naar het waterschapsbestuur. Het is goed om te realiseren, dat het in dit geval kan gaan om wegbeherende en niet-wegbeherende waterschappen. Verzocht wordt de toelichting op dit punt nader te verduidelijken;
- Het is onjuist om de grens van 1.000 naar 2.500 mvt/uur te verleggen. Juist dan is er vaak sprake van klinkerverharding en wordt er dus zeker (ook niet bij op asfaltwegen) geen gelijkwaardig beschermingsniveau geboden als eerder bij de oude kentallen en 1.000 mvt/uur;
- De gehele rechtsbescherming voor geluidgevoelige bestemmingen langs wegen met een verkeersintensiteit tot 2.500 motorvoertuigen valt op deze wijze feitelijk weg;
- In het belang van de bescherming van de gezondheid tegen geluid dient te worden afgezien van een verhoging van de BGE-drempel naar 2.500 motorvoertuigen.

Gifwolkaandachtsgebied

- In het voorstel wordt gesteld dat iedereen binnen een gifwolkaandachtsgebied zal overlijden, terwijl het gaat om de kans op overlijden binnen dit gebied. De hierboven weergegeven omschrijving zal mogelijk leiden tot veel onterechte onrust bij burgers en bestuurders.

Bovendien kan het voor bestuurders een dilemma opleveren hoe te handelen. Voorgesteld wordt de definitie aan te passen.

Besluit Bouwwerken leefomgeving

Sloop/stofemissies van puinbrekers

- Er wordt geëist dat het breken van puin plaatsvindt met "een puinbreker die is uitgerust met doelmatige stofbestrijdingstechnieken". Dit blijkt uit deze formulering niet eenduidig;
- Er wordt gesteld dat geen visueel waarneembare stofverspreiding mag optreden op twee meter van de stofbron. Er ontbreekt een belangrijke nuance, nl de vraag of: "de mobiele breekactiviteiten plaatsvinden in stedelijk gebied dan wel in buitengebied";
- Het is onwenselijk dat de Omgevingsdiensten zich op hetzelfde toezichtdomein als de Arbeidsinspectie en de certificatie-instellingen gaan richten; dit zal leiden tot interpretatieverschillen tussen overheidsinstanties, waar het gaat om de saneringsmethoden die worden toegepast.

Besluit veiligheidsregio's

- Aanwijzen van locatie om over een bedrijfsbrandweer te beschikken moet worden gekoppeld aan het feit dat in de aanvraag om omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit wordt verzocht gevaarlijke stoffen op het emplacement aanwezig te hebben. Hiermee wordt de bevoegdheid tot aanwijzen weer in lijn gebracht met de situatie zoals die gold vóór 1 januari 2024.